

RIKSDAGENS SVAR 137/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (RP 103/2012 rd).

Beredning i utskott

Jord- och skogsbruksutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (JsUB 6/2012 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (612/2006) 16 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1282/2006, 1293/2007 och 1412/2011,

ändras 3 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 4 § 1 mom. och 4 § 3 mom. 1 punkten, 8 § 1 mom., 15 § 1 mom. 4 punkten, 17 § 1 mom. 2 punkten, 23 § 1 mom., 32 §, 34 § 1 mom., det inledande stycket i 38 § 1 mom. samt 38 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 40 och 47 § samt 48 § 1, 3 och 4 mom.,

av dem 3 § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1282/2006, 4 § 1 mom. och 4 § 3 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 1412/2011, 8 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 1412/2011 samt 15 § 1 mom. 4 punkten, 23 § 1 mom. och 34 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1787/2009, och

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 1282/2006 och 1787/2009, en ny 7 punkt och till lagen en ny 77 a § som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *pensionsanstalt* Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006),

6) *kommunens landsbygdsnäringsmyndighet* en funktionell helhet som är bildad i enlighet med 4 § i lagen om anordnande av landsbygdsförvaltningen i kommunerna (210/2010),

7) *avträdelsestödet kapitalvärde* ersättning som förvärvaren kan åläggas att betala till pensionsanstalten och som fastställs på basis av det avträdelsestöd som beviljats avträddaren.

4 §

Avträdelse

Med avträdelse avses att bedrivandet av jordbruk upphör så att avträdaren genomför en generationsväxling på sin gårdsbruksenhet genom att överlåta gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader till någon som fortsätter med gårdsbruket.

Avträdelsen anses ha skett när

1) en överlåtelsehandling som gäller generationsväxlingsöverlåtelse enligt denna lag har undertecknats och besittningsrätten till gårdsbruksenheten har överförts på förvärvaren; om besittningen inte överförs den dag då överlåtelsehandlingen undertecknas, anses av tidpunkterna för undertecknandet av överlåtelsehandlingen och för överföringen av besittningen den senare som tidpunkt för avträdelsen,

8 §

Villkor som gäller avträdarens ålder

Ett villkor för avträdelsestöd är att avträdaren har fyllt

1) 56 år, om avträdelsen sker under något av åren 2007—2013 genom överlåtelse av gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader till ett barn eller en annan nära släkting till avträdaren för att genomföra en generationsväxling på gårdsbruksenheten eller om avträdelsen sker åren under något av åren 2007—2014 genom överlåtelse av renar,

2) 59 år, om avträdelsen sker år 2014 genom överlåtelse av gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader till ett barn eller en annan nära släkting till avträdaren för att genomföra en generationsväxling på gårdsbruksenheten,

3) 60 år, om avträdelsen sker under något av åren 2007—2014 genom överlåtelse av gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader för att genomföra en generationsväxling på gårdsbruksenheten och förvärvaren inte är en person som avses i 1 punkten.

15 §

Generationsväxlingsöverlåtelse

Upphörandet med att bedriva jordbruk kan ske så att avträdaren genomför en generationsväxling på sin gårdsbruksenhet genom att överlåta gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader för bedrivande av jordbruk till en förvärvare som fortsätter med gårdsbruket och

4) som med en affärsplan visar att den gårdsbruksenhet som är föremål för avträdelsen eller den gårdsbruksenhet som bildas för förvärvaren vid avträdelsen är ekonomiskt livskraftig och att företagsverksamheten på gårdsbruksenheten under fem år efter avträdelsen ger en inkomst på minst 15 000 euro per år för varje förvärvare eller för de äkta makar som är förvärvare,

17 §

Upphörande med renhushållning

Om avträdarens lägenhet är en renhushållningslägenhet eller en därmed jämförbar lägenhet, kan avträdelsen ske

2) genom att renarna överlåts till en renägare som redan bedriver renhushållning, som i egenskap av renägare har tecknat en försäkring för minimipensionsskydd i enlighet med 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare, som inte har fyllt 50 år och vars företag till följd av överlåtelsen växer med minst 20 renar.

23 §

Antalet förvärvare

En överlåtelse som avses i 15 §, 18 § 3 mom., 19 § 4 mom. och 77 a § kan också ske till två förvärvare och deras makar gemensamt. Om en gårdsbruksenhet överlåts på det sätt som avses i 15 §, 18 § 3 mom. eller 19 § 4 mom. till två förvärvare för gemensam odling, ska båda förvärvarna uppfylla det som föreskrivs om förvärvare

i 15 §. När gårdsbruksenhetens åkrar överläts på det sätt som avses i 77 a § till två förvärvare för gemensam odling ska båda förvärvarna uppfylla det som föreskrivs om förvärvare i 77 a §. Om överlåtelsen dock sker till makar gemensamt, ska åtminstone den ena maken vid överlåtelse för att genomföra en generationsväxling uppfylla det som föreskrivs om förvärvare i 15 §, och vid överlåtelse av tillskottsmark i samband med en påbörjad generationsväxling uppfylla det som föreskrivs om förvärvare i 77 a §.

32 §

Ansökan om avträdelsetöd

Avträdelsetöd kan sökas tidigast två år innan den ålder som anges i 8 § 1 mom. uppnås. Efter att ansökan gjorts kan avträdelsetoden ske redan innan avträdelsetoden uppnår den ålder som anges i 8 § 1 mom. Avträdelsetöd betalas dock tidigast från den tidpunkt som anges i 38 §.

Sökanden ska för ett villkorligt beslut till sin undertecknade ansökan foga ett av parterna undertecknat föravtal eller utkast till överlåtelsehandling och en av förvärvaren undertecknad förbindelse enligt 15 § 1 mom. 6 punkten, 17 § 2 mom. eller 77 a § 2 mom. 7 punkten och vid behov enligt 15 § 2 mom. Om avträdelsetoden sker på det sätt som anges i 18—21 §, ska det till ansökan dessutom fogas av bolaget och en förvärvare som uppfyller villkoren i 15 § undertecknade förbindelser enligt ovan nämnda bestämmelser samt handlingar som visar att de som avgett förbindelsen har rätt att teckna firma och att avge förbindelse. Till ansökan ska det också fogas en förbindelse enligt 23 § 2 och 3 mom. undertecknad av förvärvarens make.

Avträdelsetöd ska sökas och de förbindelser som avses i 2 mom. ska avgas på en blankett som har godkänts av pensionsanstalten.

Den som ansöker om avträdelsetöd ska lämna pensionsanstalten de uppgifter som behövs för att behandla och avgöra ärendet.

34 §

Anhängiggörande av ansökan

Ansökan om avträdelsetöd och de handlingar och förbindelser som avses i 15, 17 och 18—21 §, 23 § 2 och 3 mom. samt 33 och 77 a § ska lämnas till pensionsanstalten eller pensionsanstaltens ombud. Ansökan anses ha blivit anhängiggjord den dag då den har kommit in till pensionsanstalten eller pensionsanstaltens ombud. I 18 § i förvaltningslagen (434/2003) anges närmare vilken dag ansökan anses ha kommit in.

38 §

Betalning av avträdelsetöd

Avträdelsetöd betalas från den avträdelsetidpunkt som bestäms enligt 4 § 3 mom. för avträdelsetoden i fråga. Avträdelsetöd betalas dock inte förrän

5) besittningen av åkermarken på den lägenhet som är föremål för avträdelsetoden, äganderätten till de överlåtna renarna och, i de fall som avses i 15 §, 17 § 1 mom. 1 punkten och 18—21 §, besittningen av produktionsbyggnaderna och produktionskonstruktionerna har övergått till förvärvaren,

6) förvärvaren har börjat infria sin förbindelse enligt 15 § 1 mom. 6 punkten, 17 § 2 mom. eller 77 a § 1 mom. 7 punkten,

40 §

Pensionsanstaltens informationsskyldighet

I samband med beslutet om att avträdelsetöd börjar betalas ska pensionsanstalten för infriande av förbindelserna också meddela de förvärvare som avses i 15, 17, 18—21 och 77 a § och de bolag som avses i 18—21 § hur länge avträdelsetoden kommer att betalas avträdelsetöd. Om betalningen av avträdelsetödet varaktigt upphör tidigare än vad som meddelats, ska pensionsanstalten också meddela förvärvaren detta.

I det fall att ansökan avslås efter avträdelsen, och denna har skett på det sätt som avses i 4 §, ska en förvärvare som avgett en förbindelse enligt 15, 17, 18—21 §, 23 § 2 och 3 mom. eller 77 a § och ett bolag som avses i 18—21 §, efter att beslutet vunnit laga kraft, meddelas att förbindelsen inte är bindande för förvärvaren eller för bolaget.

47 §

Avbrytande av infriandet av förbindelsen

Förvärvaren har rätt att avbryta infriandet av sin förbindelse enligt 15 § 1 mom. 6 punkten, 17 § 2 mom. och 77 a § 2 mom. 7 punkten på grund av fullgörande av värnplikt, yrkesstudier som gäller eller stödjer gårdsbruksverksamheten eller av något annat godtagbart skäl. Varar ett sådant hinder längre än ett år, ska pensionsanstalten förlänga förbindelsetiden med den tid som hindret varar, om inte förvärvaren visar att han eller hon själv, förvärvarens make eller en annan förvärvare uppfyller förpliktelseerna i förbindelsen.

Det som bestäms ovan tillämpas också på

1) personer som avses i 18 § 1 mom. 1 punkten, 19 § 1 mom. 1 punkten, 20 § 1 mom. 1 punkten och 21 § 1 mom. 1 punkten,

2) andra än i 77 a § avsedda personer som i egenskap av förvärvare har avgett en förbindelse som motsvarar en förbindelse enligt 77 a § 2 mom. 7 punkten och förutsatt att avträdelsen har genomförts så att åkermarken har avträtts för att bli tilläggsmark och att avträdelsestöd har sökts senast den 31 december 2012,

3) personer som i egenskap av förvärvare har avgett en förbindelse enligt 2 punkten och förutsatt att avträdelsen har genomförts genom arrendering av åkermarken som tilläggsmark och att

avträdelsestöd har sökts senast den 31 december 2011.

48 §

Underlåtenhet att infria förbindelsen

Om en förvärvare eller arrendator som avses i 15 eller 17 §, 47 § 2 mom. 2 eller 3 punkten eller 77 a § inte infriar sin förbindelse och detta inte beror på ett i 47 § 1 mom. nämnt godtagbart skäl, ska pensionsanstalten ålägga honom eller henne att ersätta pensionsanstalten för avträdelsestödet kapitalvärde, vilket fastställs på de grunder som social- och hälsovårdsministeriet bestämt genom ett beslut som utfärdats på ansökan av pensionsanstalten.

— — — — —
Om försummelsen av förbindelsen måste anses vara ringa eller om vägande skälighetssynpunkter annars talar för det, kan pensionsanstalten dock besluta att helt eller delvis avstå från att driva in avträdelsestödet kapitalvärde. Pensionsanstalten avstår helt från att driva in avträdelsestödet kapitalvärde om förvärvaren genomför en generationsväxling enligt denna lag i samband med vilken förbindelsen enligt 47 § 2 mom. 2 och 3 punkten överförs på den som fortsätter jordbruket.

På kapitalvärdet ska det betalas en årlig ränta enligt 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982) från det att 30 dagar förflutit från den dag en förvärvare enligt 15, 17 eller 18—21 §, 47 § 2 mom. 2 eller 3 punkten eller 77 a § i denna lag eller ett bolag har fått del av beslutet om skyldighet att betala kapitalvärdet. Delgivningen anses ha skett den sjunde dagen efter den dag då beslutet postades under den adress som meddelats pensionsanstalten, om inte något annat visas.

13 kap.

Särskilda bestämmelser

77 a §

Slutförande av en påbörjad generationsväxling 2013 och 2014 med avvikelse från regelrätt avträdelse

Trots det som föreskrivs i 4 § och i 3 kap. kan upphörandet med att bedriva jordbruk åren 2013 och 2014 även ske så att avträdaren överlåter gårdsbruksenhetens hela åkermark som tillskottsmark till förvärvarens eller förvärvarens makes gårdsbruksenhet, där förvärvaren bedriver jordbruk när överlåtelsen sker.

För att avträdelsestöd ska kunna betalas krävs att

1) avträdaren har uppnått den minimiålder som anges i 8 § 1 mom. 1 punkten, om avträdelsestöd söks år 2013, eller den minimiålder som anges i 8 § 1 mom. 2 punkten, om avträdelsestöd söks år 2014,

2) förvärvaren är barn till avträdaren eller en i 8 § 3 mom. avsedd nära släkting till avträdaren, antingen ensam eller tillsammans med make,

3) förvärvaren inte har fyllt 50 år,

4) förvärvaren i egenskap av idkare av gårdsbruk har tecknat en försäkring för minimipensionsskydd i enlighet med 10 § i lagen om pension för lantbruksföretagare,

5) förvärvaren har beviljats startstöd enligt 15 § 3 mom.,

6) den åkerareal som hör till förvärvarens gårdsbruksenhet ökar med minst två hektar till följd av överlåtelsen, och gårdsbruksenheten är belägen på ett sådant avstånd från den åkerareal som överlåts som tillskottsmark att sambruk är möjligt,

7) förvärvaren förbinder sig att odla lägenheten så länge som avträdaren får avträdelsestöd, dock i minst fem års tid.

I fråga om tidpunkten för en avträdelse som genomförs i enlighet med 1 mom. tillämpas det som i 4 § 3 mom. bestäms om överlåtelsehandlingen för en gårdsbruksenhet och överlåtelse av besittningsrätten. På en sådan avträdelse tillämpas 9 § på motsvarande sätt som vid en genera-

tionsväxling på en gårdsbruksenhet. Om en gårdsbruksenhet överlåts till två förvärvare för gemensam odling, ska båda förvärvarna uppfylla det som föreskrivs i denna paragraf. Om överlåtelsen dock sker till makar gemensamt, ska åtminstone den ena maken uppfylla det som föreskrivs i denna paragraf.

Närmare bestämmelser om maximiafståndet till tillskottsmark utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

De bestämmelser som gäller när lagen träder i kraft tillämpas likväl på

1) ansökningar om stöd som är anhängiga vid ikraftträdandet,

2) ärenden som rör stöd som beviljats, villkorliga beslut som meddelats och villkorliga förbindelser som ingåtts enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Oberoende av det som föreskrivs i 8 § 1 mom. 2 punkten, kan en avträdare som fyllt 56 år få stöd för en avträdelse som genomförs 2014 förutsatt att ansökan om stöd görs senast den 31 december 2013.

Oberoende av det som föreskrivs i 8 § 1 mom. 2 punkten om avträdarens minimiålder vid generationsväxling på en gårdsbruksenhet som genomförs år 2014 enligt 15 eller 18—21 § så att gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader överlåts till ett barn eller en annan nära släkting till avträdaren, kan en avträdare som är född 1957 eller tidigare få avträdelsestöd förutsatt att avträdaren när avträdelsen sker har fyllt 56 år men inte 63 år. Om det finns två avträdare, dessa är makar och den äldre av dem uppfyller vad som föreskrivs i detta moment och även i övrigt är berättigad till avträdelsestöd, har den yngre maken rätt till avträdelsestöd förutsatt att han eller hon när avträdelsen sker har fyllt 51 år. Det som föreskrivs ovan tillämpas även på en i 9 § 3 mom. avsedd yngre delägare i en sammanslutning som har bedrivit jordbruk. Vid generationsväxling på en gårdsbruksenhet som genomförs år 2014 enligt 15 eller 18—21 § så att gårdsbruksenhetens åkermark och produktionsbyggnader överlåts till ett barn eller en an-

nan nära släkting till avträdaren har en i 9 § 2 mom. avsedd 1962 eller tidigare född efterlevande make till en lantbruksföretagare eller make till en lantbruksföretagare med full invalidpension rätt till avträdelsestöd, förutsatt att han eller hon har fyllt 51 år när avträdelsen sker. Avträdelsestöd betalas dock inte till i detta mo-

ment avsedda avträdare för tiden innan de fyllt 56 år.

Det som föreskrivs i 2 och 3 mom. tillämpas även på avträdelse enligt 77 a §.

På avträdelse enligt 77 a § tillämpas, med undantag av 4 § 1 mom., 8 § 1 mom. och 23 § 1 mom., bestämmelserna i 1—5 kap. sådana de lydde vid ikraftträdandet av denna lag.

Helsingfors den 5 december 2012